

Co-vergisting & de dierlijke bijproducten verordening

Informatieblad 82, augustus 2009

Inleiding

Dit informatieblad is bedoeld voor ondernemers die mest vergisten, al dan niet samen met producten of reststromen van plantaardige en dierlijke oorsprong (co-vergisting). Deze ondernemers hebben niet alleen te maken met de Nederlandse Meststoffenwet maar ook met de Europese dierlijke bijproductenverordening. In dit document leest u meer over deze verordening en hoe zij samenhangt met de Meststoffenwet. Ook wordt uitgelegd aan welke eisen uit de dierlijke bijproductenverordening mest- en co-vergistingsinstallaties moeten voldoen en wat de rol van de VWA is in het toezicht daarop. Tot slot treft u hyperlinks aan naar relevante informatie op internet.

De dierlijke bijproductenverordening

Sinds mei 2003 geldt in de hele Europese Unie 'Verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten'. Deze verordening beschermt mensen en dieren tegen mogelijke risico's van dierlijke bijproducten. Dat zijn producten van dierlijke oorsprong die niet gebruikt worden voor menselijke consumptie, bijvoorbeeld omdat dat verboden is of economisch onaantrekkelijk. Wanneer dierlijke bijproducten op onjuiste wijze worden gehanteerd, vervoerd, verwerkt of gebruikt kunnen ze rechtstreeks of via het milieu mensen en dieren besmetten met ziekteverwekkers of schadelijke stoffen.

Verordening (EG) nr. 1774/2002 deelt dierlijke bijproducten in als categorie 1-materiaal (zeer gevaarlijk), categorie 2-materiaal (matig gevaarlijk) of categorie 3-materiaal (weinig gevaarlijk) en schrijft voor hoe dit moet worden verzameld, vervoerd, opgeslagen, gehanteerd en verhandeld. Voor materiaal van elk van de drie categorieën bepaalt de verordening of het onschadelijk gemaakt moet worden of dat het gebruikt mag worden om nuttige producten van te maken. Zo mogen onder andere mest (categorie 2-materiaal) en categorie 3-materiaal worden gebruikt voor de productie van biogas.

Om biogas te mogen produceren uit mest en/of andere dierlijke bijproducten (al dan niet in combinatie met producten of reststromen van plantaardige oorsprong) moet de vergistingsinstallatie erkend zijn op grond van Verordening (EG) nr. 1774/2002. Over de eisen waaraan vergistingsinstallaties moeten voldoen om erkend te worden leest u meer in de paragraaf 'Waaraan moeten bedrijven voldoen.' Hoe u een erkenning kunt aanvragen is beschreven onder 'De rol van de VWA'.

Als in een biogasinstallatie uitsluitend producten of reststromen van plantaardige oorsprong of zuiverings-slib worden vergist geldt Verordening (EG) nr. 1774/2002 niet.

De relatie met de Meststoffenwet

Als digestaat – het residu dat overblijft na mest- of co-vergisting – wordt toegepast als meststof, dan geldt de Meststoffenwet. Volgens de uitvoeringsbepalingen van deze wet mag mest met maximaal 50 gewichtsprocenten

andersoortig materiaal worden co-vergist. Ook worden eisen gesteld aan de aard van het te co-vergisten materiaal. Alleen producten van de zogenaamde 'positieve lijst' komen daarvoor in aanmerking.

De positieve lijst is opgenomen in bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, onder IV, 'Eindproducten van bewerkingsprocédés die als meststoffen kunnen worden verhandeld.' De producten op de positieve lijst zijn ingedeeld in categorieën. Een daarvan, categorie C2, omvat stoffen van dierlijke herkomst, al dan niet gecombineerd met stoffen van plantaardige herkomst. De producten uit deze categorie zijn dierlijke bijproducten. Het gaat om:

1. Reststof die is vrijgekomen bij het fabrieksmatig uitpakken door een daartoe gespecialiseerd bedrijf van uitsluitend verpakte vloeibare zuivelproducten die afkomstig zijn van detailhandel, groothandel of producenten en uitsluitend wegens overschrijding van de houdbaarheidsdatum, verpakkingsfouten of verkeerde bewaring ongeschikt zijn geworden voor humane consumptie. De reststof bestaat uit uitgepakte vloeibare zuivelproducten of mengsels daarvan en is vrij van verpakkingsmateriaal en reinigingswater (uitgepakte vloeibare zuivelproducten en mengsels daarvan).
2. Reststof die is vrijgekomen bij de fabrieksmatige bereiding van consumptie-ijs en die bestaat uit grondstofresten, ijsmixresten en afgekeurde ijsproducten en vrij is van verpakkingsmateriaal en reinigingswater (ijsafval).
3. Reststof die als mengsel is vrijgekomen bij het fabrieksmatig uitpakken door een daartoe gespecialiseerd bedrijf van uitsluitend verpakte voedingsmiddelen die afkomstig zijn van detailhandel, groothandel of producenten en uitsluitend wegens overschrijding van de houdbaarheidsdatum, verpakkingsfouten of verkeerde bewaring ongeschikt zijn geworden voor humane consumptie. Het mengsel bestaat uit uitgepakte voedingsmiddelen die oorspronkelijk bestemd waren voor humane consumptie en is vrij van verpakkingsmateriaal en reinigingswater (uitgepakte voedingsmiddelen voor humane consumptie).
4. Reststof die is vrijgekomen bij de fabrieksmatige verwijdering van lactose door scheiding uit het permeaat dat is verkregen door ultrafiltratie van zoete kaaswei (delactosed permeate liquid).

Uitgepakte vloeibare zuivelproducten en mengsels daarvan, ijsafval en delactosed permeate liquid vallen volgens Verordening (EG) nr. 1774/2002 onder de noemer categorie 3-materiaal. Dat geldt ook voor uitgepakte voedingsmiddelen voor humane consumptie, tenminste voor zover deze van dierlijke oorsprong zijn of materiaal van dierlijke oorsprong bevatten.

Op grond van Verordening (EG) nr. 1774/2002 zou co-vergisting van andersoortig categorie 3-materiaal en zelfs van categorie 2-materiaal (anders dan mest) dat gedurende 20 minuten bij 133°C is verwerkt ook mogelijk zijn. Zolang dat echter niet op de positieve lijst staat mag het digestaat uit biogasinstallaties waar andere soorten categorie 3-materiaal en verwerkt categorie 2-materiaal worden co-vergist, volgens de Meststoffenwet niet als meststof worden toegepast.

De uitvoeringsbepalingen van de Meststoffenwet schrijven voor in welke periode, op welke grondsoort en op welke manier verschillende soorten meststoffen mogen worden toegepast. Deze regels beschermen het milieu tegen de schadelijke effecten van de mineralen in meststoffen. Ter bescherming van de diergezondheid tegen de schadelijke effecten van dierlijke bijproducten voegt Verordening (EG) nr. 1774/2002 daar nog een regel aan toe: het is verboden meststoffen waarin andere dierlijke bijproducten dan mest verwerkt zijn te gebruiken op *weiden*. Onder weide moet in dit verband land worden verstaan dat met gras of andere weidegewassen bedekt is en waarop vee graast of dat gebruikt wordt als voeder voor vee.

Een uitzondering op dit verbod staat beschreven in 'Verordening (EG) Nr. 181/2006 van de Commissie van 1 februari 2006 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1774/2002 wat andere biologische meststoffen en bodemverbeteraars dan mest betreft en tot wijziging van die verordening.' De uitzondering houdt in dat meststoffen waarin andere dierlijke bijproducten dan mest verwerkt zijn toch op weiden mogen worden gebruikt, maar alleen als vee pas op dat land wordt gelaten nadat 21 dagen zijn verstreken sinds de laatste toepassing van die meststof. Voor degene die digestaat koopt als meststof voor een weide moet uiteraard duidelijk zijn of hij een wachtermijn van 21 dagen in acht moet nemen. Daarom moet op de verpakking en het vervoersdocument waarmee digestaat dat categorie 3-materiaal bevat verzonden wordt een waarschuwing staan.

Waaraan moeten bedrijven voldoen?

Om biogas te mogen produceren uit mest en/of andere dierlijke bijproducten moet de vergistingsinstallatie erkend zijn. In Verordening (EG) nr. 1774/2002 staat beschreven aan welke eisen een biogasinstallatie moet voldoen om een erkenning te krijgen. Daarnaast gelden er op grond van Verordening (EG) nr. 1774/2002 en 181/2006 eisen voor het in de handel brengen (inclusief het exporteren naar andere lidstaten van de Europese Unie) en het gebruiken van het digestaat.

Niet al die eisen zijn van toepassing op alle biogasinstallaties. Aan welk van de eisen een installatie precies moet voldoen is afhankelijk van de aard van de dierlijke bijproducten die er worden (co-)vergist en van de behandeling die de dierlijke bijproducten ondergaan. Bovendien overlappen de eisen elkaar aan de ene kant gedeeltelijk, terwijl ze aan de andere kant juist niet alle praktijksituaties afdekken.

Om de onzekerheid die hierdoor bij ondernemers ontstaat weg te nemen heeft de VWA, in overleg met het Ministerie van LNV en de Algemene Inspectiedienst, een beleidslijn uitgezet. Uitgangspunt daarbij is het beperken van het aantal voorschriften waaraan de ondernemer moet voldoen zonder de volks- en diergezondheid in gevaar brengen. De beleidslijn is schematisch uitgewerkt in Figuur 1 t/m 3.

Hoe moet ik Figuur 1 t/m 3 lezen?

De figuren beginnen bovenaan met de aard van de dierlijke bijproducten die worden (co-)vergist; alleen mest of mest in combinatie met andere dierlijke bijproducten van de positieve lijst. Naar onder toe komt u, in de ruitvormige vakken, vragen tegen over de behandeling van de dierlijke bijproducten. Volg bij elke vraag de pijl waarbij het antwoord staat dat van toepassing is op uw bedrijfssituatie, totdat u onderaan het schema uitkomt.

Onderaan de schema's, in de blokjes met de golvende onderkant, staat 'Erkenning' met een of meer cijfers erachter, en 'Handel/gebruik' met een of meer letters erachter. Deze cijfers corresponderen met Tabel 1 en de letters met Tabel 2. Ieder cijfer staat voor een of meer erkenningseisen, iedere letter voor een of meer eisen voor het in de handel brengen en gebruik van digestaat.

Producten en reststromen van plantaardige oorsprong zijn niet opgenomen in de schema's. Het co-vergisten daarvan heeft namelijk geen invloed op de erkenningseisen voor biogasinstallaties en de eisen voor het in de handel brengen en gebruik van digestaat uit Verordening (EG) nr. 1774/2002 en 181/2006.

Toelichting op Figuur 1 t/m 3

De figuren 1 en 2 hebben betrekking op installaties waar alleen mest of een combinatie van mest en uitgekakte vloeibare zuivelproducten en mengsels daarvan, ijsafval en/of delactosed permeate liquid (de producten C2.1, C2.2 en C2.4 van de positieve lijst) wordt vergist. Ze laten zien dat er twee typen bedrijven zijn te onderscheiden:

- bedrijven waar de dierlijke bijproducten of het digestaat niet verhit worden tot 70°C gedurende ten minste een uur en waarvan het vergistingsproces niet gevalideerd is;
- bedrijven waar de dierlijke bijproducten of het digestaat verhit worden tot 70°C gedurende ten minste een uur, of waarvan het vergistingsproces gevalideerd is.

Voor het eerste type bedrijf gelden minder eisen dan voor het tweede. Daar staat echter tegenover dat digestaat uit het eerste type bedrijf als niet-verwerkt materiaal beschouwd moet worden. Dat is nadelig voor ondernemers die het digestaat willen afzetten naar andere lidstaten. De export van niet-verwerkt materiaal is namelijk veel ingewikkelder dan die van verwerkt materiaal.

Figuur 3 heeft betrekking op de co-vergisting van mest met uitgekakte voedingsmiddelen voor humane consumptie (product C2.3 van de positieve lijst). Deze figuur laat zien dat het alleen mogelijk is een erkenning te krijgen en het digestaat in de handel te brengen of te gebruiken als:

- zowel de mest als de uitgekakte voedingsmiddelen voorafgaand aan vergisting verhit worden tot 70°C gedurende ten minste een uur, of

- de mest en/of de uitgepakte voedingsmiddelen voorafgaand aan vergisting niet verhit worden tot 70°C gedurende ten minste een uur, maar het vergistingsproces gevalideerd is of het digestaat achteraf verhit wordt tot 70°C gedurende ten minste een uur.

Bij co-vergisting van uitgepakte voedingsmiddelen voor humane consumptie is het niet mogelijk onderscheid te maken tussen bedrijven die pasteuriseren of hun proces valideren en bedrijven die dat niet doen. Dit in tegenstelling tot bedrijven die alleen mest of mest in combinatie met zuivel co-vergisten. Als mest en zuivel de enige dierlijke bijproducten in de vergistingsinstallatie zijn mag de bevoegde autoriteit namelijk afwijken van de erkenningseisen op voorwaarde dat het digestaat als niet-verwerkt materiaal wordt beschouwd. Dat doet de VWA dan ook; bedrijven die het digestaat als niet-verwerkte meststof in de handel brengen of gebruiken hoeven aan minder erkenningseisen te voldoen dan bedrijven die het digestaat als verwerkt product aan de man brengen.

Verordening (EG) nr. 1774/2002 gaat ervan uit dat de status 'verwerkt product' digestaat een meerwaarde geeft. Desondanks is het logisch dat bedrijven in ruil voor eenvoudige erkenningseisen hun digestaat verkregen uit mest en/of zuivel als niet-verwerkt product (dus met een lagere status) in de handel mogen brengen. Volgens Verordening (EG) nr. 1774/2002 mogen mest en zuivel namelijk ook rechtstreeks worden uitgereden op het land. Met uitgepakte voedingsmiddelen voor humane consumptie (anders dan zuivel) mag dat niet. Die moeten eerst behandeld worden volgens de voorschriften van Verordening (EG) nr. 1774/2002. Daarom heeft de bevoegde autoriteit bij biogasinstallaties die mest in combinatie met uitgepakte voedingsmiddelen voor humane consumptie verwerken niet de mogelijkheid gekregen het digestaat als niet-verwerkt materiaal te beschouwen. En dus ook niet om af te wijken van de erkenningseisen.

Wat is 'validatie'?

In de voorgaande alinea's, Figuur 1 t/m 3 en Tabel 1 en 2 wordt verscheidene malen gesproken over 'validatie'. Deze term komt uit Verordening (EG) nr. 1774/2002. Die schrijft voor dat in die gevallen waarin pasteurisatie een erkenningseis is voor een biogasinstallatie of handelseis voor digestaat, de bevoegde autoriteit mag toestaan dat er niet gepasteuriseerd wordt, op voorwaarde dat het vergistingsproces gevalideerd is. Dat houdt in dat de ondernemer moet aantonen dat zijn vergistingsproces in staat is relevante ziekteverwekkende micro-organismen en/of virussen in voldoende mate af te doden. Daarnaast moet hij een systeem opzetten om het vergistingsproces te beheersen. In Verordening (EG) nr. 1774/2002 staat nader beschreven hoe de kiemreductie gemeten moet worden, hoe groot de kiemreductie moet zijn, en welke stappen ondernomen moeten worden om een procesbeheersysteem op te zetten.

Overige voorschriften

Figuur 1 t/m 3 en Tabel 1 en 2 verwijzen alleen naar die eisen uit Verordening (EG) nr. 1774/2002 die specifiek over biogasinstallaties en digestaat gaan. De verordening bevat echter ook nog algemene eisen waaraan iedereen moet voldoen die dierlijke bijproducten of daaruit verkregen verwerkte producten produceert, verzendt, vervoert of ontvangt. Het gaat om voorschriften op het gebied van identificatie, handelsdocumenten en gezondheidscertificaten, administratie en vervoer van zendingen dierlijke bijproducten en verwerkte producten. Meer informatie hierover vindt u op de [website van de VWA](#) (Dossier Dierlijke bijproducten).

De rol van de VWA

In Nederland is de minister van LNV de bevoegde autoriteit die erkenningen op grond van Verordening (EG) nr. 1774/2002 verleent. De minister heeft de VWA echter gemandateerd dit namens haar te doen. De erkenning als biogasinstallatie zoals bedoeld in artikel 15 van Verordening (EG) nr. 1774/2002 kan dan ook worden aangevraagd via de [website van de VWA](#) (Aanvraag- en inleverformulier verleningen).

Voordat een aangevraagde erkenning verleend wordt controleert de VWA in een of enkele bezoeken of het bedrijf voldoet aan alle erkenningseisen. Nadat de erkenning verleend is ontvangt u jaarlijks een of twee bezoeken van de VWA waarin gecontroleerd wordt of de erkenningseisen nog steeds worden nageleefd. -Ook is het mogelijk dat de VWA controleert of u de eisen naleeft voor:

- het in de handel brengen en gebruik van het digestaat;

- identificatie, handelsdocumenten en gezondheidscertificaten van zendingen dierlijke bijproducten en verwerkte producten;
- administratie en vervoer van zendingen dierlijke bijproducten en verwerkte producten.

Verder neemt de VWA op biogasinstallaties waarvan het digestaat als verwerkt materiaal wordt beschouwd enkele keren per jaar monsters. Daarmee wordt geverifieerd of het digestaat voldoet aan de microbiologische normen uit Verordening (EG) nr. 1774/2002. Monsternamen worden zoveel mogelijk gecombineerd met bezoeken in het kader van de erkennings- of handelseisen.

Als tijdens een bezoek van de VWA blijkt dat op uw bedrijf iets niet in orde is, zal de inspecteur ingrijpen. Op welke manier dat gebeurt is afhankelijk van de ernst van de overtreding. Meer informatie hierover vindt u bij het interventiebeleid via de [website van de VWA](#).

Aan het aanvragen van een erkenning, aan bezoeken in het kader van het toezicht op naleving van de erkenningseisen en aan monsternamen en -onderzoek zijn kosten verbonden. Hoe hoog deze kosten zijn kunt u opzoeken in het Overzicht tarieven op de [website van de VWA](#).

De VWA is niet bevoegd om toezicht te houden op de naleving van de Meststoffenwet. Dat doet de Algemene Inspectiedienst.

Meer weten?

[Verordening \(EG\) nr. 1774/2002](#) Dit is een geconsolideerde versie, dat wil zeggen een versie waarin latere wijzigingen zijn verwerkt.

[Verordening \(EG\) nr. 181/2006](#)

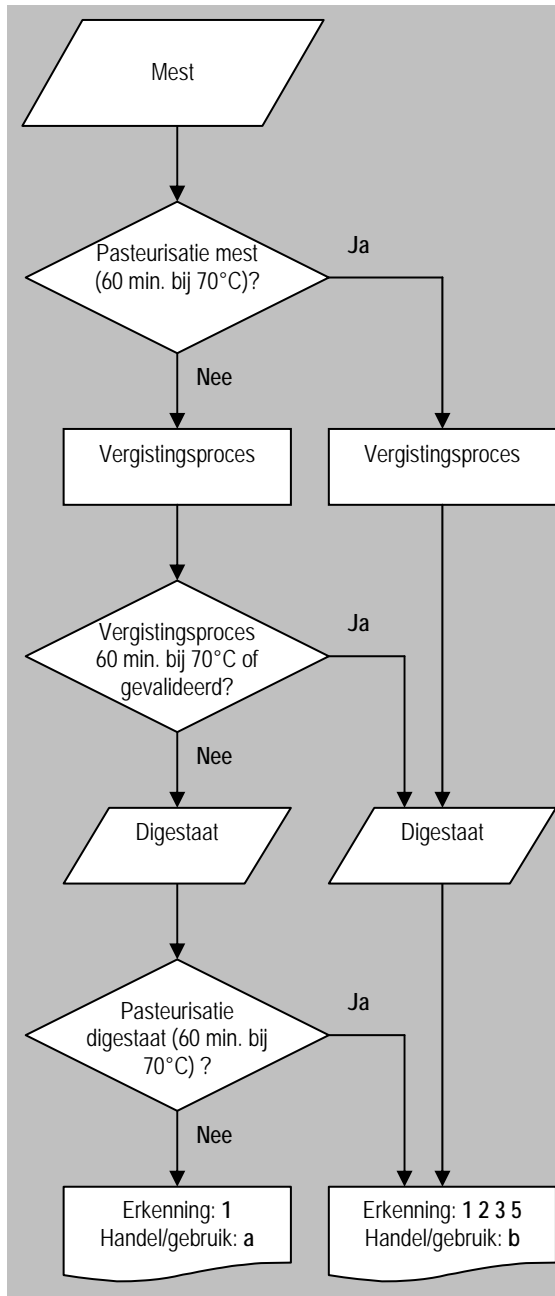
[Uitvoeringsregeling Meststoffenwet](#)

[Protocol beoordeling stoffen Meststoffenwet](#)

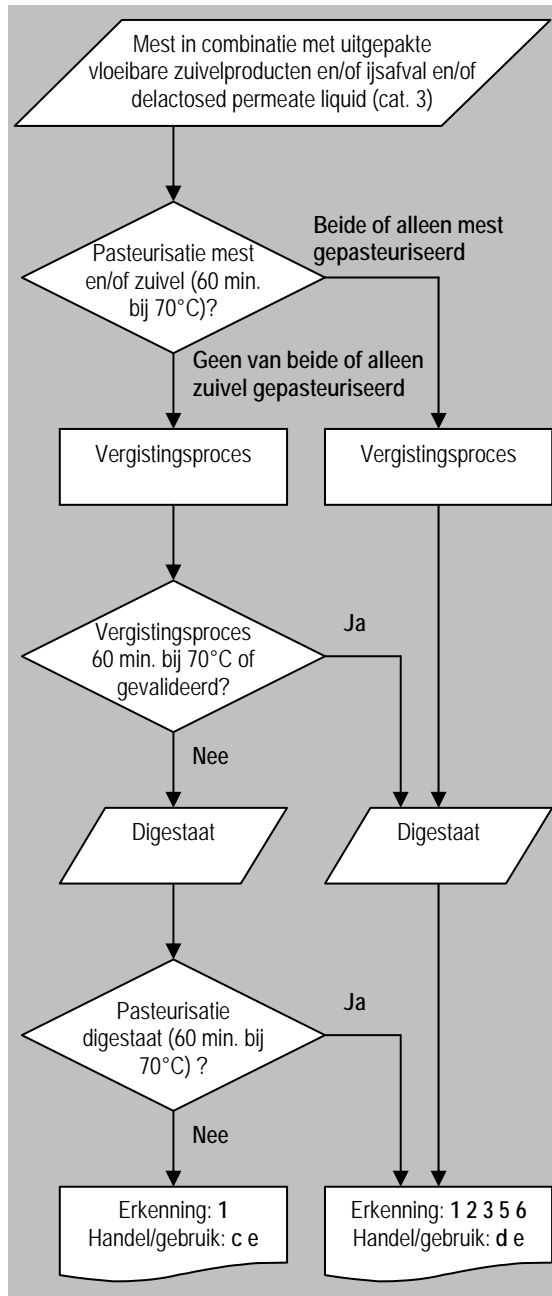
U kunt een verzoek tot plaatsing van een product of reststroom op de positieve lijst indienen. Een commissie beoordeelt of plaatsing mogelijk is. Daarbij wordt het 'Protocol beoordeling stoffen Meststoffenwet' gevolgd.

[Het LNV loket, dossier Exporteren/importeren van mest](#) Let op: dit dossier, dat onder andere een brochure omvat, gaat over de export en import van niet-verwerkte mest en verwerkte mest. Het gaat niet specifiek in op digestaat dat verkregen is door co-vergisting van mest met andere dierlijke bijproducten en plantaardige producten en reststromen.

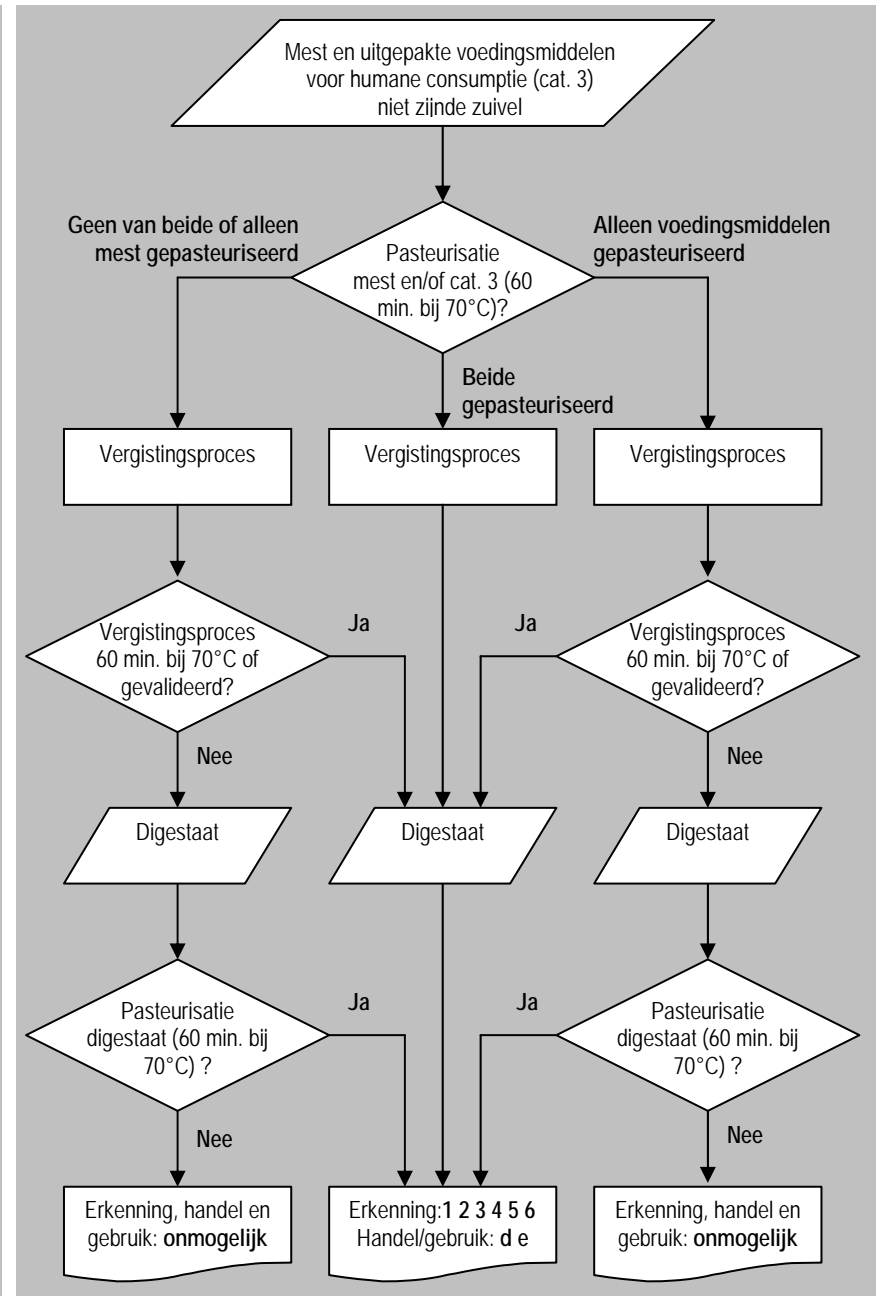
Figuur 1

Figuur 2

Figuur 3

Tabel 1

Nr. Erkenningseisen biogasinstallatie

1 Ligt de biogasinstallatie op het terrein van een veehouderij en worden in de installatie ook andere dierlijke bijproducten dan de mest van de eigen dieren vergist? Dan moet de installatie op voldoende afstand gelegen zijn van het terrein waarop vee gehouden wordt, en fysiek volledig worden gescheiden van de dieren en hun voeder en strooisel, zo nodig door een omheining.

Met dit voorschrift wordt bedoeld dat de bedrijfsgebouwen, installaties en opslagfaciliteiten op het terrein zo moeten liggen dat vee, veevoeder en strooisel niet direct in contact kunnen komen met te vergisten dierlijke bijproducten, installaties en bijbehorend materieel en digestaat. Ook indirect contact (bijvoorbeeld door reinigingswater) moet zo veel mogelijk worden voorkomen. Ter illustratie: 'voldoende afstand' zal op een bedrijf waar dieren, voeder en strooisel zich in gesloten stallen, silo's en schuren bevinden een kleinere afstand betekenen dan op een bedrijf waar de dieren uitloop hebben en voeder en strooisel buiten worden opgeslagen. Wanneer de vergistingsinstallatie omgeven is door een natuurlijke barrière (bijvoorbeeld een sloot) kan wellicht worden volstaan met een poort in plaats van een omheining.

Een biogasinstallatie moet uitgerust zijn met adequate voorzieningen voor de reiniging en ontsmetting van voertuigen en recipiënten bij het verlaten van de biogasinstallatie.

'Adequaat' wil zeggen dat de aanwezige voorzieningen geschikt moeten zijn voor reiniging en ontsmetting van het type voertuig of recipiënt waarmee de dierlijke bijproducten zijn aangevoerd.

Dierlijke bijproducten moeten zo spoedig mogelijk na aankomst worden verwerkt. Tot de behandeling moeten ze adequaat worden opgeslagen.

'Adequaat' wil zeggen dat de dierlijke bijproducten zo moeten worden opgeslagen dat ze het milieu, eventueel op het bedrijf aanwezig vee, reeds gepasteuriseerde dierlijke bijproducten en opgeslagen digestaat niet kunnen besmetten.

Recipiënten en voertuigen die voor de aanvoer van dierlijke bijproducten worden gebruikt, moeten in een daarvoor aangewezen gedeelte worden gereinigd. Dit gedeelte moet zo gelegen of ontworpen zijn dat er geen gevaar bestaat voor verontreiniging van reeds gepasteuriseerde dierlijke bijproducten of digestaat.

Er moeten systematisch preventieve maatregelen tegen vogels, knaagdieren, insecten en ander ongedierte worden getroffen. Hiertoe moet een gedocumenteerd bestrijdingsprogramma worden gebruikt.

De hygiëne van het terrein, de ruimten en de toestellen van de biogasinstallaties moet regelmatig worden gecontroleerd. Hiervoor moet een inspectieschema worden opgesteld. De resultaten van de hygiënecontroles moeten worden vastgelegd.

Voor alle delen van de ruimten moeten reinigingsprocedures worden opgesteld. Met het oog op de reiniging moet het bedrijf beschikken over geschikte hulpmiddelen en schoonmaakmiddelen.

De installaties en toestellen moeten goed worden onderhouden. Meetapparatuur moet regelmatig worden geijkt.

Het digestaat moet op het bedrijf zo gehanteerd en opgeslagen worden dat herbesmetting door mest of andere dierlijke bijproducten is uitgesloten.

2 Als het vergistingsproces niet gevalideerd is moet de biogasinstallatie zijn uitgerust met een pasteurisatie/ontsmettingstoestel dat niet overgeslagen kan worden.

Het pasteurisatie/ontsmettingstoestel moet uitgerust zijn met:

- apparatuur om de temperatuur als functie van de tijd te meten;
- registreertoestellen die de onder het vorige punt bedoelde meetresultaten permanent registreren; en
- een adequaat veiligheidssysteem om te voorkomen dat de dierlijke bijproducten onvoldoende worden verhit.

3 De co-vergistingsinstallatie moet beschikken over een eigen laboratorium of gebruikmaken van een extern laboratorium. Het laboratorium moet zo zijn uitgerust dat het de noodzakelijke analyses kan uitvoeren en moet door de bevoegde autoriteit erkend zijn.

Onder een door de bevoegde autoriteit erkend laboratorium moet worden verstaan een laboratorium dat geaccrediteerd is door de Raad voor Accreditatie (zie <http://www.rva.nl>).

4 Ander categorie 3-materiaal dan melk, biest en melkproducten moet aan de volgende eisen voldoen:

- maximale deeltjesgrootte vóór het invoeren in de installatie: 12 mm;
- minimumtemperatuur van al het materiaal in de installatie: 70 °C; en
- minimumtijd dat het materiaal zonder onderbreking in de installatie is: 60 minuten.

OF

Nr. Erkenningseisen biogasinstallatie

Validatie van het vergistingsproces.

- 5** Er moeten methoden voor monitoring en controle op kritische controlepunten worden ingevoerd en toegepast.

Onder 'kritische controlepunt' moet in dit verband worden verstaan een processtap die beheerst kan worden en waarvan de beheersing essentieel is om een gevaar voor de volks- of diergezondheid te elimineren of terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau. Met 'invoeren en toepassen van methoden voor monitoring en controle' wordt bedoeld dat u moet beschrijven hoe u de kritische controlepunten beheerst, en dat u op systematische wijze moet controleren of u het kritische controlepunt daadwerkelijk beheerst.

- 6** Representatieve monsters van het digestaat die tijdens of onmiddellijk na verwerking in de biogasinstallatie worden genomen om het proces te bewaken moeten aan de volgende normen voldoen:

- Escherichia coli: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1\ 000$, $M = 5\ 000$ in 1 g; of
- Enterococcaceae: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1\ 000$, $M = 5\ 000$ in 1 g;

Deze formule houdt in dat er vijf monsters genomen moeten worden waarvan apart het kiemgetal van E. Coli of Enterococcaceae moet worden bepaald. Van de vijf uitslagen die dat oplevert mag er één een waarde tussen de 1000 en 5000 kolonievormende eenheden per gram (kve/g) te zien geven. De overige vier monsters mogen niet meer dan 1000 kve/g bevatten.

Representatieve monsters van het digestaat, die tijdens de opslag bij de biogasinstallatie of bij uitslag uit het bedrijf worden genomen, moeten voldoen aan de volgende norm:

- Salmonella: geen in 25 g: $n = 5$; $c = 0$; $m = 0$; $M = 0$

Deze formule houdt in dat er vijf monsters genomen moeten worden voor onderzoek op de aanwezigheid van Salmonella. In geen van deze vijf monsters mag Salmonella worden aangetoond. Eventueel mag van de vijf monsters een mengmonster gemaakt worden.

Digestaat dat niet aan de microbiologische eisen voldoet moet als niet-verwerkt worden beschouwd en opnieuw worden verwerkt. In het geval van besmetting met Salmonella moet het digestaat gehanteerd of vernietigd worden overeenkomstig de instructies van de VWA.

Tabel 2

Nr. Eisen in de handel brengen en gebruik digestaat

- a** Het digestaat moet beschouwd worden als niet verwerkt materiaal, dus als niet-verwerkte mest.

Voor export naar een andere lidstaat van mest die bestemd is om te worden uitgereden op het land, is op grond van Verordening (EG) nr. 1774/2002 nodig:

- toestemming van de bevoegde autoriteit van de lidstaat van ontvangst, tenzij er een bilateraal akkoord is;
- ingeval van mest van andere soorten dan paarden: een gezondheidscertificaat en melding in Traces;
- ingeval van mest van paarden: een handelsdocument en een melding van verzending aan de VWA in verband met Traces;
- ingeval van mest van andere soorten dan paarden en pluimvee: instemming van de minister van LNV.

Daarnaast gelden voor export nog eisen op grond van de Meststoffenwet.

- b** Het digestaat mag worden beschouwd als verwerkte mest.

Voor export naar een andere lidstaat is, ongeacht de diersoort waarvan de mest afkomstig is, op grond van Verordening (EG) nr. 1774/2002 nodig:

- toestemming van de bevoegde autoriteit van de lidstaat van ontvangst;
- handelsdocument conform bijlage II van Verordening (EG) nr. 1774/2002;
- melding van verzending aan de VWA in verband met Traces.

Daarnaast gelden voor export nog eisen op grond van de Meststoffenwet.

Nr. Eisen in de handel brengen en gebruik digestaat

De mest moet een warmtebehandeling hebben ondergaan waarbij gedurende tenminste 60 minuten een temperatuur van 70°C is aangehouden en een behandeling waarbij sporenvormers en toxinevorming worden onderdrukt.

OF

Het vergistingsproces moet gevalideerd zijn.

Verordening (EG) nr. 1774/2002 geeft geen normen voor de manier waarop of de mate waarin sporenvormers en toxinevorming onderdrukt moeten worden. Zowel voor de ondernemer als voor de VWA is het daarom op dit moment praktisch gezien niet goed mogelijk invulling te geven aan deze eis.

Representatieve monsters die tijdens of onmiddellijk na de verwerking in de biogasinstallatie worden genomen om het proces te bewaken, moeten aan de volgende normen voldoen:

- Escherichia coli: $n = 5$, $c = 5$, $m = 0$, $M = 1\ 000$ in 1 g; of
- Enterococcaceae: $n = 5$, $c = 5$, $m = 0$, $M = 1\ 000$ in 1 g;

Deze formule houdt in dat er vijf monsters genomen moeten worden waarvan apart het kiemgetal van E. Coli of Enterococcaceae moet worden bepaald. De vijf uitslagen die dat oplevert moeten allemaal een waarde tussen de 0 en 1000 kolonievormende eenheden per gram (kve/g) te zien geven.

Representatieve monsters van het digestaat die tijdens de opslag bij de biogasinstallatie of bij uitslag uit het bedrijf worden genomen, moeten aan de volgende normen voldoen:

- Salmonella: geen in 25 g; $n = 5$; $c = 0$; $m = 0$; $M = 0$

Deze formule houdt in dat er vijf monsters genomen moeten worden voor onderzoek op de aanwezigheid van Salmonella. In geen van deze vijf monsters mag Salmonella worden aangetoond. Eventueel mag van de vijf monsters een mengmonster gemaakt worden.

Digestaat dat niet aan de microbiologische eisen voldoet moet als niet-verwerkt beschouwd worden en opnieuw worden verwerkt, en in het geval van Salmonella gehanteerd of verwijderd overeenkomstig de instructies van de bevoegde autoriteit.

Digestaat moet zo opgeslagen worden dat verontreiniging c.q. secundaire besmetting en vochtigheid na behandeling tot een minimum wordt beperkt. Daarom moet het:

- opgeslagen worden in goed afgesloten en geïsoleerde silo's, of
- opgeslagen worden in deugdelijk afgesloten verpakkingen (plastic zakken of 'big bags').

c Het digestaat moet worden beschouwd als een biologische meststof of bodemverbeteraar bestaande uit niet-verwerkte mest en categorie 3-materiaal. De voorwaarden voor export naar een andere lidstaat zijn vergelijkbaar met die van niet-verwerkte mest (zie onder a).

d Het digestaat moet worden beschouwd als een biologische meststof of bodemverbeteraar bestaande uit verwerkte mest en categorie 3-materiaal. De voorwaarden voor export naar een andere lidstaat zijn vergelijkbaar met die van verwerkte mest (zie onder b).

e Het digestaat moet adequaat worden opgeslagen en verpakt worden vervoerd.

'Adequaat' wil zeggen zodanig dat het digestaat niet besmet kan worden door nog te vergisten dierlijke bijproducten.

De verpakking van het digestaat moet een duidelijk en leesbaar etiket dragen waarop de naam en het adres van de productie-inrichting en de tekst 'biologische meststoffen en bodemverbeteraars / vee mag niet op het land komen gedurende ten minste 21 dagen na het gebruik hiervan op het land' staan

Op het handelsdocument dat met het digestaat wordt meegezonden moet staan 'biologische meststoffen en bodemverbeteraars / vee mag niet op het land komen gedurende ten minste 21 dagen na het gebruik hiervan op het land'. Een handelsdocument is overigens niet vereist als het digestaat door een detailhandelaar wordt geleverd aan een eindgebruiker die geen bedrijf is.

Met 'handelsdocument' wordt bedoeld het handelsdocument uit bijlage II van Verordening (EG) nr. 1774/2002. Voor meer informatie daarover: zie <http://www.vwa.nl>.

De producent van andere biogasresiduen dan mest moet waarborgen dat ziekteverwekkers zijn vernietigd overeenkomstig hoofdstuk II van bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1774/2002 voordat ze op het land worden gebruikt.

Aan deze eis is automatisch voldaan als aan de eisen genoemd onder 4 in Tabel 1 voldaan is.